

TEORETIČNI DEL USPOSABLJANJA

<p>SPLOŠNI DEL</p> <p>(kategorije AM, A, A1, A2, A, B, B1, B1E, BE, C, C1, C1E, CE, D, D1, D1E, DE in F)</p>	
TEMATSKI SKLOP	UČNA TEMA
<i>Splošna pravila in predpisi v cestnem prometu</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Načela cestnega prometa, obveznosti in odgovornosti udeležencev v cestnem prometu. – Pogoji za vožnjo vozil, vožnja s spremljevalcem, voznik začetnik. – Usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil. – Predpisi, ki se nanašajo na dokumente potrebne za uporabo vozila (pogoji za izdajo vozniškega dovoljenja, zamenjava vozniškega dovoljenja, mednarodno vozniško dovoljenje). – Kategorije motornih in priklopnih vozil. – Izrazi v cestnoprometni zakonodaji.
<i>Obveznosti voznikov in prometne nesreče</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Vloga udeleženca v prometu (odgovornost za lastno varnost in varnost drugih, lastni motivi sodelovanja v prometu v socialnem okviru, identiteta voznika). – Graditev dobrih medčloveških odnosov med udeleženci v prometu (vozniška kultura, strpnost, solidarnost in humanost medsebojnih odnosov, komunikacija med udeleženci v prometu, defenzivna vožnja). – Prometna nesreča in vrste prometnih nesreč. – Dolžnostna ravnanja ob nesreči – postopek reševanja glede na kategorijo prometne nesreče in pomoč žrtvam v prometni nesreči, kadar je to potrebno (zavarovanje kraja nesreče, obveščanje, ravnanje ob nesreči na avtocesti).
<i>Naprave za urejanje prometa</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Razumevanje sporočilne vrednosti prometne signalizacije in njen vpliv na voznikovo vedenje (prometna signalizacija, cestna oprema, naprave za umirjanje cestnega prometa ter znaki, ukazi in odredbe, ki jih dajejo policisti).

<p>Vožnja po CESTI</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Voznikov nadzor nad vozilom med vožnjo po cesti (fizikalne sile, ki delujejo na vozilo med vožnjo, zavorna pot, pot ustavljanja in oprijemanje cestišča v različnih cestnih ali vremenskih razmerah). – Posebnosti vožnje glede na kategorijo ceste (vožnja v naselju, zunaj naselja, po avtocesti). – Ocenjevanje razdalje med vožnjo in upoštevanje varnostne razdalje med vozili. – Proces predvidevanja prometnih okoliščin glede na vidljivost, vremenske razmere in reakcijski čas udeležencev v prometu (opazovanje, zaznavanje, presojanje in odločanje). – Dejavniki tveganja pri vožnji, povezani z voznimi razmerami (vreme, vožnja podnevi ali ponoči, zimske razmere, vožnja v naselju in zunaj njega). – Dejavniki tveganja pri vožnji v cestnih predorih.
<p>Pravila cestnega prometa</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Razumevanje prometnih pravil in njihov vpliv na voznikovo ravnanje (vožnja z vozilom po cesti, vključevanje v promet, spremembe smeri in premiki z vozilom, vzratna vožnja, hitrost vožnje, vožnja mimo ovire, prehitevanje, obračanje, srečanje, vključevanje v cestni promet, približevanje križišču in razvrščanje, prednost v križišču, vožnja na križišču, krožni promet, prehod za pešce, prehod ceste čez železniško progo, ustavitev in parkiranje, območje kratkotrajnega parkiranja, označitev ustavljenih vozil). – Pomen ter uporaba naprav in znakov za komunikacijo med udeleženci v prometu (smerne in varnostne utripalke, nakazovanje smeri z roko, zavorne luči, svetlobni in zvočni opozorilni znak za vzratno vožnjo).
<p>Varstvo udeležencev cestnega prometa</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Dejavniki tveganja, povezani s pomanjkanjem izkušenj drugih udeležencev v prometu (otroci, pešci, kolesarji in ljudje z zmanjšano mobilnostjo, vozniki začetniki). – Dejavniki tveganja, povezani z mobilnostjo in vožnjo v cestnem prometu (varstvo otrok, prevoz skupine otrok, pešci, posebna prevozna sredstva, območje umirjenega prometa, območje za pešce, območje omejene hitrosti, javni prevoz, vstopanje in izstopanje potnikov, prevoz oseb, odpiranje vrat vozila, zapustitev vozila, vozniki koles in koles s pomožnim motorjem, vozniki motornih koles in koles z motorjem, vožnja tirnih vozil, vožnja vprežnih vozil, vožnja po avtocesti in cesti, rezervirani za motorna vozila, lokalni promet, omejitev prometa). – Dejavniki tveganja, povezani z ovirami v cestnem prometu (delo na cesti, organizirana kolona vozil, vozila s prednostjo in vozila za spremstvo, vozila z rumeno utripajočo lučjo, vozila za izredni prevoz in javne prireditve na cesti). – Motivi udeležencev v prometu za varno ravnanje in sodelovanje/sobivanje z drugimi udeleženci v prometu (socialne norme, vpliv drugih na lastno ravnanje).
<p>Samopresoja in psihofizično stanje udeležencev cestnega prometa</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Dejavniki tveganja, povezani z napačno oceno lastnih sposobnosti in omejitev (življenjski slog, vpliv okolja, družbeni in kulturni položaj, starost, pritisk sovrstnikov). – Spremembe v vedenju voznika zaradi vpliva alkohola, drog in drugih psihoaktivnih snovi, razpoloženja in utrujenosti (preverjanje psihofizičnega stanja, strokovni pregled).

<p>VARNOSTNI UKREPI PRI VOZILU</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Pogoji za udeležbo vozila v prometu (registracija vozil, odjava vozila, tehnični pregledi). – Pravilna uporaba varnostne opreme vozila (pravilna nastavitve sedeža, uporaba varnostnih pasov, vzglavnikov, opreme za varnost otroka in obvezne opreme vozila). – Varnostni dejavniki, povezani z vožnjo vozila in prevozom potnikov (vidljivost iz vozila, pravilna uporaba vzvratnih ogledal, pravilna uporaba naprav in opreme vozila, luči in odsevniki na vozilu, uporaba luči v prometu, zvočni in svetlobni opozorilni znaki, tovor na vozilu, označitev tovora, obremenitev vozila, izredni prevoz, nalaganje in razlaganje tovora, vleka priklopnega vozila, prepoved uporabe nekaterih naprav ali opreme). – Ravnanje ob okvari vozila, varnostni ukrepi pri zupuščanju vozila in vleka pokvarjenega vozila.
<p>MEHANSKI VIDIKI V ZVEZI S PROMETNO VARNOSTJO</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Nadzorovanje kontrolnih luči na armaturni plošči ter nivoja olja in drugih tekočin v motorju. – Prepoznavanje najpogostejših napak na vozilu (na krmilnem, vzmetnem in zavornem sistemu, pnevmatikah, lučeh in smernih utripalkah, odsevnikih, vzvratnih ogledalih, vetrobranskem steklu in brisalcih, izpušnem sistemu in varnostnih pasovih).
<p>VARNOSTNI UKREPI V CESTNEM PROMETU</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Varnostni ukrepi v cestnem prometu (odgovornost lastnika vozila, ukrepi ob ogrožanju ali povzročitvi prometne nesreče, globa, izrekanje kazenskih točk v prometu s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja, zdravstveni pregledi voznikov, strokovni in inšpekcijski nadzor, prepoved vožnje in začasni odvzem vozniškega dovoljenja, zaseg motornega vozila, odvzem prostosti, izločitev vozila iz prometa, odreditev tehničnega pregleda, tehtanje vozila, odstranitev nepravilno parkiranega vozila, odstranitev zapuščene vozila, prepoved vleke vozil, začasni ukrepi ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti, prepoved vožnje osebi, ki ni sposobna voziti).
<p>UPORABA VOZILA GLEDE NA OKOLJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Uporaba vozila glede na okolje (omejitve izpustov toplogrednih plinov iz prometa, starost osebnih avtomobilov, uvajanje alternativnih vrst goriva, vplivi prometa na kakovost zraka, varstvo cest in okolja, divjad na cesti, pravilna uporaba zvočnih opozorilnih znakov ...) – Gospodarna vožnja (trajnostna mobilnost, načelo <i>voziti se skupaj namesto vsak v svojem vozilu</i>, pomen javnega prevoza, sistem <i>parkiraj in se pelji</i> ...). – <u>Ekološka vožnja</u> (uporaba vozil z nizkimi stopnjami emisij-CO₂, trdih delcev-PM in dušikovih oksidov-NO_x, uporaba pnevmatik z nizkim kotalnim uporom, redno preverjanje tlaka v pnevmatikah, načrtovanje poti, predvidevanje prometnega toka prometa, enakomerno pospeševanje vozila, teža vozila in uporaba strešnih nosilcev, pomembnost menjave prestavnih razmerij pri nizkih vrtljajih motorja, uporaba električne dodatne opreme vozila, ugašanje vozila ...).

